

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; budapesti napló; Nádorunk ő fens. látogatása a pesti téglavetőben; tolvajcsíny Pesten; gyilkolási merény Budán; Heinisch nemzeti színházi karmester †, időjárás, nemzeti játékszíni előadások, az „Emlény” ismeretése; s a t.; almanachtársaság; adakozások Hunyady Mátyás lovagszobrára, Csató Gergely †; agarász társaság s a t.) Ausztria. Amerika. Spanyolország (Izabella királyné fogadtatása Madridban; a junta leköszönt. Espartero napiparancsa; s a t.) Anglia (Palmerston sürgönye Ponsonby lordhoz; békeszöveg a francia nemzethez; s a t.) Franciaország (a kamrák megnyitva; királyi trónbeszéd; Soult fölszólítása a hadsereghez; strassburgi mozgalmak; elegy; s a t.) Olaszország. Gabonaár. Vasutrésvény. Dunavizállás. —

Magyarország és Erdély.

Ő cs. s ap. kir. Fels. a' Nád a s dy Leopold gr. előmozdítatása által megürült kir. táblai báróságra ifj. A p p o n y i György gr. udvari titoknokot méltóztatott legkegy. kinevezni.

Budapesti napló: Nádorunk ő cs. kir. fhsége f. hó 21-én magos látogatásával szerencsésíté Miesbach pesti téglavetőjét, mellynek nagyságát csupán ugyanazon ur bécsi téglavetője haladja meg Európában. Az intézet minden részét gondos figyelemmel vizsgálván meg öfensége, legmagosb elégtételt kegyeskedék a' tulajdonosnak kifejezni. — E' napokban Budán a' várban egy 18 éves deli lánykát a' szakacsno némi rövid villongás után megtámadván, torkán két sebet ejtett s néhány baltaütéssel földre teríté a' szerencsétlent. A' tettes börtönben ül, szerencsétlen áldozatja pedig sir szélén szenved, s tökéletes fölgöygyülésához nem sok a' remény. — A' vásár valamint ritkán, ugy most sem maradt gazcsíny nélkül, mi egyébiránt rendszeren minden nagyobb városban olly megszokott dolog, hogy legnagyobb vigyázattal sem előzhetni meg tökéletesen hasonló eseteket. E' legközelebbi napokban egy külvárosi szegény szabó, ki takarékoság által némi kis készpénzre és öltönyökre tön szert, belvárosba jöttekör két egyszerű öltözött idegennel találkozék. A' két férfi szóba bocsátkozott vele s tudakozá: nem lenne e' szives őket valahová utasítani, hol némelly kész öltönyöket jutalmasan vásárolhatnának. A' szabó természetesen azonnal tulajdon áruit ajánlá és szállításra vezeté az idegeneket, kik 25 pgo forintig vásároltak nála, és tartozásukat azonnal készpénzzel fizették ki, melly alkalomkor tetemes pénzmennyiséget vettek észre egy asztalfiókban. Kérdék továbbá: hol kapnának olcsó szállást vásár alatt, mire a' szabó egyik szobáját ajánlá nekik; az alku megkötötték, este jól falatoztak gazdájokkal az idegenek, s alvársra távoztukör kérek őt, ne nyugtalankodjék, ha tán éjjel valami zajt találna hallani, mert áruikat minden pillanatban várják; előbb mindazáltal egy 5 pgo forintos bankjegyet váltottak, hogy lássák, vajjon helyén van e' még a' gazda pénze. Reggel szomorúságra viradt föl a' szegény szabó, mert 400 forintját s több öltönyét magokkal vivék megszökött vendégei. — Nemzeti színházunkat f. hó 7-ikén sajnos csapás érte; Heinisch József karmester ugyanis hosszas betegség után meghalt. A' korán elhunyt számos érdemet s z e r z e magának színházunk körül, ő ugyanis már Kassán s Budán igazgató a' magyar színházi zenészkart, s igen jól tudott bánni a' kezdőkkel. A' pesti színház megnyitásakor is sokat fáradozott illő zenészkart előállításán, s az első dalművek szerencsés sikerü betanítását szinte neki köszönhetni. Szerénysége olly példás volt, hogy a' színi világ szenvedélytengerén is nyugottan hajózhatt, s csak barátokat szerze magának. Temetése igen fényes volt, s a' német színházról is számos zenész és színész volt jelen az elhunytnak utolsó megtiszteltetésin. Udvarán beszentelés után Erkel igazgatása alatt a' nemzeti színház tagjai gyászalt énekek koporsója körül. — A' beállott sokadalomra igen kedvező az időjárás, mult héten gyakori volt ugyan az esőzés, de most kellemes jobbadán tisztáósi napoknak örvend a' közönség. A' vásár sikeréről még semmi bizonyos nem mondhatni, ámbár dolgozhoz értők állítása szerint közepes siker is alig reménylhetni, mivel a' még mindeddig egészen le nem csöndesült politikai forrongások s mozgalmak nem igen alkalmasak kétes nyereszkedésre kitűnő kedvet ébreszteni. — Nemzeti színházunkon f. hó 6-ikén „Fekete asszony” adatek, a' fordított bohózatok közt ez kétségkül a' legjobbak, s mindeddig folyvást mulattatja a' közönséget, mit nagy részint Szerdahelyi és Szentpétery szeszélydus játékanak is tulajdoníthatni. 7-ikén először bérszűnettel Fancsy rendező jutalmára „Az örült gyermeke”, dráma 5 felv., Soulié után ford. Nagy Elek; e' dráma szerencsés hatással fordult meg színházunkon, mit Lendvayné (örült) megható játéka nagy mértékben emelt; Sikán „Zsigmond király álma”; 9-ikén „Kakas és Hektor”; 10-ikén „Marino Faliero”; 11-ikén „Micbán családja” Szigligetitől; 12-ikén „Antony.” Lendvay e' napokban Pestre érkezék, s néhány vendégszeretpet adand; Györben mulatása alatt köztetszést és számos buzdító kitüntetést nyert, melly bizonyosan még buzgóbb haladásra lelkesítendi őt azon szép pályán, mellyen már olly kedvező helyet tart elfoglalva. F. hó 21-én, szombaton, Szentpétery Zsigmond jutalmára először fog adadni bérszűnettel „Rózsa”, a' magyar tudós társaság által f. évben első jutalommal koszorúzott eredeti vigjáték 3 felv., Szigligetitől; e' vigjáték már megjelent az Akadémia költségén, s olly kedvező színházi hatást ígér, minőnek ritkán örvendhete még eddig más vigjátékunk; a' Figyelmező shakespearei erőteljes alakokhoz hasonlítja e' színmű embereit, s tán ez ítélet minden más ajánlatot fölösleggé teszen. — Megjelent Heckenast pesti könyvvarus költségén, s díszes habselyem kötésben arany vaggal 4 pgo frton kapható: „Emlény”, mellyek legbecsesbike kétségkül Eötvös József b. arczképe Barabás rajza és Mahlknecht metszése szerint; a' „Karthausi” lelkes fiatal írója igen jól van találva, s ez arczkép választása, vala-

mint az egész könyv csinosága, böcsületére válik a' kiadó izlésének; a' 2-ik kép szinte eredeti, rajzoló Barabás, metszé Mayer K. Nürnbergben, s tárgya „Dandár és Izidóra” Jósika Abafiából; az ártatlan lányka eredei forrásban fürdik, midőn a' vad Dandár megragadja s magával hurczolja; a' kép élethű s megható. A' többi 3 kép angol metszés, nem eredetileg a' zsebkönyvhez készült ugyan; de ez becsöket nem igen csökkentheti, mert csupán akkor lehetne jogszerűn mind eredeti képeket követelni, ha hazánkban azon fokan állna már az arczképmetszési művészet, hogy mind azt itt honn lehetne készíttetni; így azonban a' drága pénzt külföldre kell küldeni, a' képek után rendkívül sokáig várakozni s végre aztán még nem is olly jók néha, mint az angol utánnyomatok, miket harmad- s negyedrésznyi áron szerezhetni meg néhány heti, legfőlebb egy két hónapi idő alatt. Literaturai tartalma e' zsebkönyvnek Garay ismért jóizlését s tapintatát tanusítja, s mivel részletes bírálathoz nem bocsátkozhatunk, elég legyen megemlíteni, hogy Jósika s Kúthy novellái és Kovács Pál vigjátéka méltán legjobbak mellé soroztathatók, miket eddig e' nemben írtak; költészeti darabok írói közül leg in k á b b Erdélyi, Garay, Pap Endre és Vachott Sándor említendők. — Bauer Markussohn Herman, a' szegedi izraelita közönség jegyzője, „Heber-Magyar”, „Magyar-Heber”, és „Német-Heber s Magyar” zsebszótárt készül kiadni 3 kötetben; a' nyomtatást azonnal megkezdendi, mihelyt az aláírások némileg biztosítandják a' költségeket. E' korszerű vállalatnak őszintén szerencsét kívánhatni. Bloch Móricz, a' „Heber-Magyar” biblia fordítója szinte szótáron dolgozik. N. I. *)

(Almanachtársaság.) Az almanach első évi kötete megjelenván, a' második kötetre nézve teendő rendelkezések végett f. hó 17-ikén (azaz kedden) délelőtti tíz órakor a' magyar tud. társaság termében közgyűlés fog tartatni, mellyre minden t. részvényes hivatalos. Az igazgató választmány meghagyatából, Pesten, nov. 14-ikén. Nagy Ignác jegyző. —

B. Komlós, öszutó 7-ikén. E' lapok t. cz. olvasóji emlékezni fognak, miszerint én ama' becsület-érdeklő vádresbesgetésnek, mintha n. sz. miklósi Nákó János tb. ur s rendes meghatalmazottja b. komlói intézkedésnek leírása a' mult évi Hírök 20. s Jelenkor 21. számában tölem eredett volna, ugyanazon évi július 3-ai fölszólalomban (l. a' Jelenkor 47. sz.) határozottan ellene nyilatkoztam, én nevem de főleg az elámitott közönség iránti tartozásom tekintetéből himezetlenül érintettem azt is, hogy a' szóban forgó cikkely nagyrészt hamis adatokon épülvén, érdemléltetés címét nem érdemli s ezt utóbbi kérdés-támadás esetén nyomban kész leszek be is bizonyítani. S ugy lát-szott, az ellenfél nem vala bator e' számadást követelni, minélfogva én az ismért szemtelenségek dagályát már okulva lohadni s így korábbi állításon halgatagsággal igazoltatni hittem: midőn némelly, fájdalom! a' nyilvánosság elől K... J... betűjegy alá rejtett hivatlan ügyvédkedő — kit kérdéses fölszólalomban olly kevéssé érdekelt, mint igen Nákó János ur meghatalmazottját, kire az tartalma egész súlyával közvetlenül s méltán irányozva volt — a' folyó évi Hasznos Mulatságok 47. száma alatt „Egy pár szó Bánát-Komlósról” című értekezésében a' b. komlói határban épített s állítólag „a' honi kereskedést emelve, annak fejlesztésére hazánkat a' külvilággal is (?) kapcsolathoz és összeköttetésbe juttató sör-és pálinkaház” üdös hatásai s Nákó János ur egyéb érdemei elősorozásának örve alatt, előbb felhozott ellennyilatkozásom visszatörőlsaul, a' tárgyat ismét szőnyegre kerítvén, egyenesen erkölcsi személyemet támadja-meg, s miután nevem s becsületek kaján-sággal bélyegzé, több gúnyepés kifakadás, alaptalan gyanúsítás s marczona csipdezés közt oda nyilatkozik, miszerint „ő meg van győződve, a' mit hiteles (?) tudósítás után tud, hogy én nem önként s magamtól, de ollyanok kísértésire és szemtelen készítésire tettem (ellennyilvánítsomat) függő állásomnál fogva is, kik az itten törtéendő (sic!) dolgokba nem az ügy mivolta tekintetéből, de csak személyességéből is határtalan szenvedélytel szernek gáncsokodni.” — En pedig, hogy névtelennek — ki ez ügyvédésben is nem közvetlen szemtanuságból, de csak ugy mondott hiteles tudósításokból indult ki — megmutassam, mennyire esalatozott, ha lelki tehetségem legkisebb részét nemtelen célokra eszközül megnyerhetni vélte — mig vele a' tollviadal fatalis mezején találkozhatom, mig megtudhatom, ha bir e' eléggé tisztos mineműséggel keztyüm fölemelésére — mert álarcz alatt a' szentek szentje is fertőzethető — nevé becsülete alatt szólítom-fel őt, ama' gúnyosan érdeklített személyeknek, kiknek kísértésire és szemtelen készítésire ellennyilatkozásomat eredetnek állítja, fölfedezésére s becstelentő vádjai határozottabb alakban igazlásaul, leplezetlen sorompóba lépésre; ellenkező, vagy mi az ügyre nézve valódi veszteség volna, viszszalépési esetre kénytelen leszek őt gyáva becsülettapodóként a' közönség méltó megvetésének általadni. Fidicinis János.

(Adakozások HUNYADY MÁTYÁS lovagszobrára. Folytatása.) Gy ü j t ő: Bárány Ágoston tbiro ur: Szulo Sándor írnök 1 f., Geremias Krisztóf 50 kr., Veisz József számtartó 7 f. 30 kr., Bersneider János számtartó 2 f. 30 kr., ernesztházi község 5 f., kistoráki, g. n. templom 3 f. 20 kr., Opzian Zsigmond lelkész 50 kr., Bugarin György 50kr., Kleiszner János jegyző 50kr.,

*) Nyilatkozat. Miután a' t. közönség nagy része előtt ismeretes, hogy a' „Jelenkor Budapesti naplója” számára a' játékszíni mutatványokul rendszeren én szoktam írni, tehát, minden támadható félreértés vagy balmagyarázat elkerülésül, szükségesnek látom nyilvánítani: miszerint a' „Jelenkor” 90dik számában a' november 3-iki játékszíni előadásról, t. i. „Ludas Matyi” bohózatról, sem a' szerkesztő tulajdonos, ki oct. 27-kétől november 8-ikaig itthon sem vala, sem én nem írtam és azon este színházban sem voltam. Pest, november 10-ikén 1840. Nagy Ignác.

Nikola Márton 50 kr., Gyukits György 50 kr., Pavel István 25 kr., Markovits Nikola 50 kr., Mihajlovits Emánuel 50 kr., Mihály Márton 25 kr., Mihály Domján 25 kr., Popovits Pál 25 kr., Spanior Zsivan 25 kr., Nyegovany István 25 kr., Zsunka Vikenti 12 kr., Zsunka Tamás 25 kr., Massák Márton 30 kr., Friskán Mihály lelkész 50 kr., Gyukits Tódor 50 kr., Albu György 25 kr., Markovits Mihály 25 kr., Negru Lázár 28 kr., Stojanovits Mihály 50 kr., Rása; Eufim tanító 25 kr., nagytoraki g. n. templom 5f., Zeika Nikola 30 kr., Haisz György 24 kr., Abafy Dániel 50 kr., Bakó Sándor tanító 25 kr., Rákovitzó 25 kr., Trukli Gáspár jegyző 50 kr., tótharadaczi község 2 f. 30 kr., szicsanyi község 12 f. 30 kr., Schneider Ferencz jegyző 50 kr., Heich Máttyás tanító 50 kr., Boch Adalbert 50 kr. — Nagy Becskereki járás alsz. birói kerület: Karácsonyi Lukács t. b. 9 f. 10 kr., Kovách Dániel tiszttartó 2 f. 30 kr., Gegő József 2 f. 40 kr., Bodtyán János lelkész 50 kr., Krecskay József 25 kr., Losch Sebestyén 50 kr., Geremias Antal számtartó 50 kr., Farkas Pál jegyző 50 kr., Karácsonyi Gergely 50 kr., Veszelinovics Athanáz lelkész 2 f. 30 kr., Rigonits Vazul 2 f. 30 kr., Trifunátz Lukács t. b. 12 f. 30 kr., Amend Frídrik lelkész 2 f. 30 kr., Pataky Lajos 1 f. 15 kr., Mihalovits Lajos 2 f. 30 kr., Szöllősy József 2 f. 30 kr., Szávits Kristóf tiszttartó 2 f. 30 kr., Rankovich György számtartó 2 f. 30 kr., Kugler Lőrincz 2 f. 30 kr., Dániel Tódor 2 f. 30 kr., Stojanovich Mihály sz. biró 7 f. 30 kr., tordai község 5 f. — Ujpesti járás fős. birói kerület: Endrődy József t. b. 12 f. 30 kr., Póka Sándor 2 f. 30 kr., Gyertyánffy Lukács t. b. 2 f. 30 kr., ollszericzi község 2 f. 30 kr., Deák Ferencz 50 kr., dolácsi község 2 f. 30 kr., neuzinai papnemesek 12 f. 30 kr., Vekerle János 50 kr., kanaki község 2 f. 30 kr., Eöklődi Tamás jegyző 50 kr., Radocsay Eduárd 50 kr., Szilvássy György plebános 2 f. 30 kr., bókai község 5 f., bókai papnemesek 12 f. 30 kr., Barach Formó 2 f. 30 kr., Radoczay Antal tiszttartó 2 f. 30 kr., Bekelle Nándor jegyző 50 kr., Bekelle Ignác biztos 2 f. 30 kr., Derencséry Pál kasznár 2 f. 30 kr., Priller Mihály tiszttartó 2 f. 30 kr., Steiner Antal jegyző 50 kr., Chemits 5 f., Fűrész Ferencz nevelő 2 f. 30 kr., Krisch lelkész 2 f. 30 kr., Martinszky József esperes 2 f. 30 kr., N. N. 2 f. 30 kr., N. N. 50 kr., Mikler Mihály biró 2 f. 30 kr., úrményházi község 50 kr., Benkovich Miklós 1 f. 40 kr., Marianovits Ferencz jegyző 50 kr., nagygalí község 2 f. 30 kr., maleniczafalvi község 2 f. 30 kr., Csolakovich Mihály g. n. e. esperes 5 f., Thanarovich Mihály 2 f. 30 kr., Veszelinovics Vazul esperes 2 f. 30 kr., Mihali József udvargróf 2 f. 30 kr., Ráczmódosi község 5 f., Németmódosi község 2 f. 30 kr., Mihalovics Vazul esperes 2 f. 30 kr., Lillin József jegyző 2 f. 30 kr., Balog József jegyző 2 f. 30 kr., Joannovich lelkész 2 f. 30 kr., Szabó Sándor sz. biró 2 f. 30 kr., neuzinai község 5 f., Vulakovich Eduárd 2 f. 30 kr. — Ujpesti alsz. birói kerület: id. Karátsón István kir. tan. 25 f., Perinátz Jóna 2 f. 30 kr., ivándai község 2 f. 30 kr., Vukovits János jegyző 2 f. 30 kr., Neve-nincs 2 f. 30 kr., Jaromis János lelkész 5 f., Cwetkovits Konstantin jegyző 2 f. 30 kr., Poricz 1 f. 40 kr., Nikolics János t. b. 10 f., németi község 2 f. 30 kr., Jakabfy jegyző 1 f. 40 kr., Damaszky Simon t. b. 25 f., Keresztes 1 f. 40 kr., N. N. 5 f., a' klarii papnemesek 12 f. 30 kr., az esenei közbirtokosság 12 f. 30 kr., Nagy Boldizsár jegyző 2 f. 30 kr. — Nagy sz. miklósi járás fős. birói kerület: Szalay Ferencz t. b. 5 f., Nagy Miklós jegyző 50 kr., Baranyi jegyző 50 kr., Rusz István jegyző 50 kr., Duncsits Mihály jegyző 50 kr., Nagy István 50 kr., Adeth kasznár 50 kr. (Folytatjuk.)

Mult oct. 16ka éjjelén szenderült jobb életre Csató Gergely karczagi ref. lelkész, 's a' hevesi és nagykunsági egyházvidék főesperese, életének 80ik évében. Nyolczvan év a' zsoldár-író szvai szerint már a' legtöbb; de tekintvén a' boldogultnak férjfiti teljes erejét, melyet isten ritkának enged, folytonos egészségét, 's mindenkorai vidámságát; más részről az ő szelleműs életét, melyet olvasás 's tanulás általi tökélesbültség, korszzerű műveltség, 's világgal egyúttaladás különösen jellemzének: mondhatni, hogy ő testben még nem vén 's lélekben ifjú volt; 's tán egy századot ígérhet vala magának, mint érdemlé is, — ha papi foglalatossága, u. m. a' vidékebeli egyházak látogatása közben meghülésből eredt 's előbb csekélynek vélt betegsége utóbb halálössá nem fajul. Hat hónap híján 50 évig szolgált az urnak házában Karczagon, 16ig esperességet is viselvén. Hú népe közül már már többen készültek a' közelgő félszázados örömnephez, de ő szerénykedve azt szokta vala csak mondani „nem leszek akkor itthon, elmegyek hazul” — 's ime el is ment! 's most a' dicsőültek körében zengi örömeinkét; emlékezete élni fog szeretett hivei szívében, 's köz életben szintűgy, mint hivatalában kitüntetett erényei követésül szolgáltnak. Nyugodjanak békével áldott porai! (Jelenleg a' Nagy-Kunságban 3 városban 4 ref. papság üres, Karczagon 1. Kisujszálláson 2., Madarason 1.)

Az 1835ben alakult első agarász-e gyesület f. novemberi agarászát ezen hó 9 's 10dik napjain tartá. Számos részvényes vön részt e' vadászatban, közte Széchenyi István gróf a' derék magyar is, ki 9dikén a' téren egész nap kin vala, mint mindenütt, hova jó magyar közzé lép, itt is jelenlétével a' nemes egyesületbe örömet 's új életet öntött. Az egyesület billikomát e' vadászaton Walthio p. Guyon Rikhard grófnak Lazánszky József gróf által vezetett angol agara, a' Széchenyi István gróf adta díjt pedig Maggi, Wencheim László bárónak szinte angol agara nyere el. — Jövő agarászatra gyűléshelyül Vecsés helység, megjelenési határnapul f. évi december 5dika tüzett ki, a' futandó agarak még azon nap esti 8 órakor jelentetnek be, a' vadászat következő napokon fogván tartatni, midőn az első nyertes agarra 100. pengő forintos billikom vár, második pedig a' Podmaniczky Andor báró által ajánlott díjt nyerendi jutalmul. Jedlinszky Sándor főhadnagy 's egyesületi tag a' legesbesz agarászlónak olly föltétel alatt ajánlván egy 50 pengő forintos pipát, hogy lovasa ur legyen, 's hogy a' ló már az agarásztéren futott legyen, ezen verseny is jövő decemberi vadászat alkalmakor történik meg. Azon t. cz. részvényesek, kik részvényeiket jelen évre még be nem fizették, Pesten Nagy József kereskedő urnak kigyóutcza szegletén levő Zöldfa cím alatti boltjában nyugtatvány mellett befizethetik, hol agarászjegyek 's könyvek is kaphatók. Kalas Zsigmond m. k. egyesületi jegyző.

Ausztria.

Bécs, oct. 30. Itt ma hirdettetett ki azon legfelsőbb parancs, melly a' lovak ki-és általvitelét egészen megtiltja. — Konstantinápolybul rendkívüli alkalommal kaptuk Ibrahim b. teljes megveretése hírt. A' török csapatok tanusíták ez által, hogy csak jó vezérok nem volt, midőn az egyiptusiaktul meggyőzettek. Ibrahim b. St. Jean d' Acreba menekvék.

Beshir emir csakugyan meghódolt a' szultánnak, de mivel azt későn tette, ezen méltóság egy atyafiának adatott. A' szövetségesek legközelebb munkálkodása hihetőleg Tripoli összelövetése leend, 's a' sor csak ezután kerül St. Jean d' Acre-ra. Ezen hírek kevés hatást tettek a' tözsérházban, a' pénzkelet majd egészen ugy maradt, mint volt. —

Amerika.

A' brazíliai követkamra aug. 29ki határozata következtiben fölhatalmazá a' kormányt egy millió 200ezer font sterlingnyi kölcsönre. A' törvényhozó test rongypénz további kibocsátásáról nem igen akar hallani. 2dik dom Pedro császár koronáztatása 1841ki maj. 1jén lesz. — Közönséges bocsánat van hirdetve, de azért majd megválnak Rio Grande do Sul tartományt kibirja é békíteni. —

Spanyolország.

(Izabella királyné fogadtatása Madridban. A' junta leköszönt. Espartero napiparancsa.) Madrid, oct. 26ikán: „A' kormányjunta tegnap következő nyilatkozványt intéze a' madridi tartomány lakosihoz: „Midőn a' junta megszűnik azon kötelességeket teljesíteni, miket a' nép akarata ruházott rá, megismerési kötelességről feledkeznek meg, ha halálját 's csodálatát nem fejeznék ki Madrid hős lakosi, a' derék nemzetörség 's vitéz katonaság iránt, azon rettenetesen szilárd összetartásért, mellyel a' legdicsőbb nyilványításokra hatottak, mik a' népek politikai történetiben följegyeztetve fognak maradni. Hogy a' junta tagjai derék polgártársik bizalmának megfeleltek é illy fontos fordulatban? E' kérdésre a' válasz nem minket illet. A' tett dolgok léteznek, ám szólnak azok, tanú az egész nemzet, 's mi annak mellőzhetetlen ítéletére bizzuk magunkat. Ámbár a' junta nem kételkedik, miszerint azon férfiak, kik a' haza ügyei vezérletére hivatvák meg, híven maradván elveik mellett, ollyigen kedvezőleg kezdett politikai újdonszületésünkre biztos kezekkel teendik föl a' koronát, a' junta mégis egyesülésben maradand, a' nép jogai fölött örököndő, míg a' ministerség kormánytervének minden pontjait teljesítve fogja látni. Pedro Beroqui elnök. „A' hivatalos lap ugyanazon száma Espartero következő napiparancsát közli: „A' spanyol hadsereg 7 évi hős küzdelem által Hik Izabella királyné trónja megerősítéseért 's a' nemzet függetlenségi jogaiért igényeket szerze magának a' népek csodálatára azon szilárdsága miatt, mellyel a' háboru minden fáradalmit legyőzé. Vitézsége harcokban, és erőteljes fenytéktartása minden nélkülözés közepett, keményebb szolgálatra érczesíté e' bátor hadsereget, 's következőleg legyőzhetetlennek kellett lennie, 's büszkeséggel emlékezem a' dicsőség azon számos napjaira, miket a' királynénak 's hazának ajándékozott azon zendülő csapat megsemmítéseig, melly a' trónt ledönteni vakmerészkedett és zsarnok jármába törekvék hajlítani a' nemzetet. Megszabadulván a' polgárháboru szörnyeitől Spanyolország, képes lett volna a' béke-kínálta gyümölcsöket élvezni, ha bizonyos emberek, hatalommal visszaélés által új veszt nem hozandottak határi közzé, mellynek következtiben tömegestül nyilatkozni kényszerült a' nemzet azon elvek sérthetlensége mellett, miket vérozónnel 's a' nép legnagyobb áldozati közt ótalmozott a' hadsereg. Illy szent célból támadott ellenzést nem lehetete megtámadni, 's azon hadcsapatok, mellyek e' nyilatkozáshoz csatlakoztak, csupán kötelességüket teljesíték, midőn föntartani segítették azt, mire megesküttek, 's midőn mindent elkövettek azon botrányok elkerülésire, miket a' polgári viszzzahatás fonaksági rendesen okozni szoktak. Azok sem kevésbé teljesíték kötelességüket, kik nem csatlakozának az ellenzési tömeghez: 's azért fölszólítom a' hadsereg tisztjeit: ügyekezzenek minden olly politikai kérdés vitatását gátolni a' hadseregnek, mik miatt a' hadfenyték szenvedhetne, kisszerű szenvedélyek kitörésit pedig előzzék meg, midőn olly csapatok térnek vissza állomásikra, mellyek addig különböző helyzetben voltak, mert szükséges, hogy mindnyájan azon egy ügyért lelkesüljenek föl, mellyért ugyanazon egy zászló alatt küzdöttek, midőn függetlenséget és szabadságot vívtak ki Spanyolornak. Ma szükségesb mint valaha, hogy az ország e' hatalmas támasza ellenségink minden kísértésit vesse meg. Örizzük meg az egyetértést, mert egyedül ezzel biztosíthatjuk elvérzett honunk tartós jóllétét; ha pedig rendezavarók találkoznának, mi hihetőleg nem történe, akkor a' tisztiek fognának felelősekké tétetni, kik tüstint nem gátlanak a' zavart 's nem büntetnek a' rendbontókat. E' napiparancs igen helyes ugyan, de kissé talán még is szigoru, mert olly egyszerre bajosan lehetend minden vélemény-különbséget a' roppant hadseregnek megszüntetni. Izabella királynét ünnepélyesen fogadák Madridba érkeztek; Espartero a' királyné hintaja mellett lovagolt, 's a' nép élénk kiáltozással üdvözlé mindketőt, ámbár egyébiránt Espartero megjelenté sem okozott olly nagy lelkesülést, mint az előzvények után méltán leheté várnai. A' főváros azonban csöndes, 's ugy látszik, mindenki tartós nyugalmat ohajt a' sok véres zavargás után. —

Anglia.

(Békeszózat a' franciaia nemzethez.) A' Globe legközelebbi száma következőleg törekszik a' franciaia zajgó elméket lecsöndesíteni: „Örömmel ragadjuk meg a' franciaia sajtó jóakarátjának, vagyis tulajdonkép a' jól értett önérdék minden jelét, mert valóban igen kívánatos, hogy a' franciaia és angol érdekek egymással rokonulni tanuljanak. Nem igen van két nemzet, melly egymásnak annyi hasznot tehetne, 's viszont annyi kárt okozhatna, mint e' két nemzet; nincs két olly nemzet, melly ne ohajtana egymás közt barátságot, miután az ellenségeskedést már annyira megpróbálta; 's valóban, a' böcsületet kemény ellenségeskedés gyakran szives és szilárd barátsággnak szokott megelőzője lenni. A' franciaiak nemes ellenségek, mondá egyik történetirónk, midőn némelly nagyilekű vonalmit füsté az ellenséges lábón álló franciaia tiszteteknek az angol hadsereg iránt. Valóban, az angolok és franciaiak az utóbbi há-

boru alkalmakor olly tulajdonságokat tanultak egymáson böcsülni, melyek további próbálása sem egyik, sem másik részre nem szükséges többé. A' francziák és angolok nem természeti ellenségek, mihelyt kölcsönös hasznaikat nyugottan fontolják meg 's jól értik. E' jólétés mindazáltal nálunk messzebrelátszott haladni, mint szomszédiaknál. Ennek sok oka lehet ugyan; de legfőbb oka minden esetre azon nagyobb érettség, mellyre a' kereskedési egzséges elvek Angliában jutottak. Mi angolok azon agyémről már lemondottunk, miszerint jólétünket csupán mások jóléte elnyomatásától föltéteznők. Az igaz, hogy nehéz másokat ennek valóságáról meggyőzni, és gabonatörvényink föntartása bizonyos párt részről csakugyan nem képes e' hiedelmet erősbíteni. Annyi mindazáltal mégis csakugyan igaz marad, hogy Angliában a' kereskedési politikát tárgyzó közvélemény megváltozott. Ang. nem keres többé kizáró kereskedési kedvezményeket; Anglianem törekszik többé új kereskedési utakon egyedáruskodni 's kereskedési szerződésből más nemzeteket kizárni. Ezt minden újabb kereskedési szerződésünk tanúsítja, 's a' francziák mind e' mellett is folyvást angol egyedáruskodást emlegetnek, 's a' franczia hazafiság leginkább azzal dicsekszik, hogy Anglia egyedáruskodását szándéka megtörni. E' balnézet következtiben a' francziák jogosítva vélik magokat, ellenük épen azon kizáró rendszabályokat fogyanatosítani, miknek föláldozásával mi olly korszerű példát siettünk adni. Örömmel olvastuk egy franczia lapban e' franczia előtétet megismerését. Azon lap szerint alig mutatott Anglia kedvet az India és földközi tenger közti régi öszszeköttetés megújítására, midőn számos franczia tüstint mindent elveszteni hitt, holott ez ut megújítása által épen Franciaország fogott volna legtöbbet nyerni, mihelyt a' suezi szoroson kívül még Eufrátot és a' perzsa öblöt is használni lehetendett. Állítsák bár némelyek e' mondást tulzottnak, annyit bizonyosan senki nem tagadhat, hogy e' kereskedési viszonyokból minden esetre több haszon haramlott volna Franciaországra, mint mennyit támódható háboruból jőzanul reménylhetne. Kereskedési szellem béke-vállolatinak minden lehetséges, míg az alap nélkül kezdett 's czéltalanul folytatott háborunak semmi üdvös sikere nem lehet. —

(Palmerston sürgönye Ponsonby lordhoz.) „Mylord! Mitán ő fels. kormányja azon tettet, mellyel fogva a' szultán M. Alitól az egyiptusi basaságot elvette, valamint az e' tette vonatkozó jelen eseményeket 's azok következtiben követendő rendszert fontolatra vette, az ausztriai, orosz és porosz meghatalmazottakat fölszólítá illető kormányaik elibe terjesztésül: hogy azon okok, mik a' szultánt e' tette bírák, igen fontosak lehetnek 's hogy még e' rendszabály a' szultánt koránsem gátolja: M. Alit, gyors meghódolás esetén, ismét jogaiba visszahelyezni, az más részről hatalmas erkölcsi erő gyanánt szolgálhat M. Ali ellen, mivel átlátatja vele, hogy makacs ellenszegülés esetén végre mindent elveszthet. E' szemponctul, 's hogy a' szultán felsőségi hatalmának e' legújabb gyakorlata a' fönforgó úgy békés elintézését gyorsíthassa, ő fels. kormányja czélszerűnek tartja, miszerint a' négy hatalom konstantinápolyi követjei értesíttessenek, hogy a' török miniszterhez menvén, tudassák vele, mikép az illető kormányok a' jul. 1-iki szerződés függeléke értelmében, sürgőn kéri a' szultánt figyelmeztetni, hogy azon esetre, ha M. Ali idején meghódolna a' magas portának, a' török hajóhadat kiadná és sergeit Szyria, Adana 's Kandia vidékiről és a' sz. városokból visszavonná, a' szultán nem csak az egyiptusi basaságba helyezze őt vissza, hanem örökségileg is ajándékozza meg őt azzal a' juliusi szerződés föltétei szigorú megtartása mellett, ellenkező esetben akár tőle, akár utóditól mulhatlanul vissza fogván ez egész birtok foglaltatni. Ő fels. kormányának alapja van reményleni, miszerint ez eszme Ausztria, Poroszország 's Russzia helybenhagyását megnyerendi. Őn pedig azonnal teljesíteni fogja e' sürgönyben kijelölt rendeleteket, mihelyt társai hasonló utasításokat kapandnak. Ha a' szultán megegyeznék szövetségesei e' tanácsa elfogadásában, úgy czélszerű lenne részről azonnal lépéseket tenni e' kegyes nézeteinek tudatására M. Alival, 's Őn és Stopford hajóvezér minden segély-eszközt készen nyujtandnak a' török kormányának, mit az e' czélra talán majd kívánni fog. London, oct. 15-ikén. Palmerston.“ E' sürgönyt a' ministeri esti lapok is közlék, 's így valódiságát kétségbe nem igen vonhatni. A' Sun megjegyzi, mikép e' nyilatkozvány épen nem gerjeszthet csodálkozást, mert mindenki csupán ijesztő rémnek tekinté azon nagyuri parancsot, melly M. Alit méltóságától megfosztá. Hogy a' szultán e' kérelemre egész készséggel hajlani fog, az igen természetes, mert ügye 's létezése a' 4 hatalomtól függ, 's így jőzanabbul cselekszik, ha ezek kérelmeinek enged, mint ha erőszakra bizná a' vég-határozást.“

Franciaország.

Az Allg. Z. egy levelezője Strassburgból nov. 3-ról következőleg nyilatkozik a' Franciaországban jelenleg uralkodó izgásról 's népfordalomról: „Azon aggasztó bizonytalanság, melly minden jőzan 's a' jővendőbe mélyebben pillantó francziát megszáll, különösen a' keleti határon mutatkozik. A' ministeri változás nemcsak nem oszlatja el ezen aggasztó kétséget, sőt inkább új aggodalmakat szül. Mindig erősebb lesz azon meggyőződés, hogy Franciaország állása az európai hatalmak ellenében ingatag. A' mostani kormányának nem marad egyéb választás, mint a' dolgok régi rendéhez, t. i. a' tisztán-monarchiai elvhez térni vissza, vagy pedig az új állapotot a' háború minden áldozatai 's veszélyivel védeni. Ezen nézet a' legközelebb jővőről olly általános, hogy magok a' kormánypártiak is, ha találkoznak még illyenek Franciaországban, annak hódolni látszanak. Feltűnő különbség mutatkozik, a' háborús nézetek egyazonosága mellett is, Lotharingia és Alzátzia vagy Metz és Strassburg között. Mind itt mind amott háborút várnak; csak-

hogy Metz azt ifjui hevültséggel ohajtja, Strassburg pedig úgy szólván retteg tőle. Metz város egy táborhoz hasonlít. Az izgás leirhatatlan 's minden néposztályban terjedez. Még a' békés gondolkodásáról isméretes polgármester is, Dufour, az egykori katonai parancsnok, a' segédek és városhatósági tanács, a' nemzetőrség minden tisztje osztoznak a' köz hazafisági nyilatkozásokban 's lépésekben. A' polgárkatonai pattantyúság, mellyet Billaudel a' katonailag képezett ügyész és várostanácsnok vezérel, vetélkedik napi gyakorlatokban az álló hadsereg pattantyúsival. Kora reggeltől kezdve nap lementéig bódítja a' lakosok füleit az álgyúk dörgése 's a' sorkatonaság próbálványai. A' tágas place royal el van borítva ujonczokkal, kik legnagyobb sietséggel gyakoroltatnak a' katonai dolgokban. Rendkívül élénk munkásság mutatkozik a' pattantyúság öntő-műhelyeiben. A' fellegvári kaputól kezdve számos tábori sántort állítanak, mellyek már a' st. Tiébault-kapuig nyulnak. Valamennyi raktárt 's takarékesürt szénával, szalmával, zabbal és gabonával töltének meg. A' hadi fegyverház a' legszebbek egyike Franciaországban. Metz 's a' környék lakosai mind ezen rendszabályokat és előkészületeket osztatlan tetszéssel nézik. A' nép szilárd elszántsággal, sőt mondhatni böszmerész lelkesüléssel rohan a' háborúval járó bajokba; senkinek sem jut eszébe, de nem is szabad senkinek kételkedni Franciaországra nézve a' kiütendő háboru kedvező kimenetelén. Egészben más alakban jelentkezik a' franczia Alzátziának szelleme. A' nép fiataljait 's az itt tanyázó fegyveres csapatokat kivéve, mindenütt gyöttrő 's aggasztó érzés nyilványul. A' fenálló kormány iránt közös a' bizodalmatlanság. Ezenkívül a' felső alzátziái kereskedők és gyárnokok öszszesen 's minden áron a' békességet kívánják fentartatni. Strassburg, az egész tartomány középpontja, honnan máskor a' közvélemény indultki, a' nemzetőrségnek 1840ben történt feloszlata óta minden cselekvő erőtől 's kül tekintettől meg van fosztva. Beszélnek ugyan mindenfelől, hogy ezen polgári őrség ismét életbe lépénd, de az intézkedések e' czélra igen lanyhák. A' nyilványos szellem mélyebb nyomozásánál tapasztalhatni, hogy nehéz sőt lehetetlen a' néperzelmét a' haza érzelmeitől különválasztani; hogy nyelv és szokások leghatalmasb alapzatai minden, állandóbb politikai intézvénynek. —

(Soul fölszólítása a' hadsereghez. Elegy.) Paris, nov. 1-sőjén: „Soul tábornagy oct. 30-ikán következő napiparancsot intézett a' hadsereghez: „Katonák! A' király bizalma ismét vezérlésekre hívott meg. Én elfogadám a' megtiszteltetést parancsnoktok lehetni, azon meggyőződésből, miszerint kötelességtek teljesítésiben mindenkor buzgóknak foglak titeket találni, mikép azt törvények, katonai fenyték, és a' franczia nemzet dicsősége kívánja. Engedelmisség vezéritek iránt, szigorú megtartása a' hadfenytéknek, pontosság a' szolgálatban, föntartása a' rokonérmeknek köztetek, miken a' hadsereg valódi ereje alapszik, ezek azok, miket király 's ország tőletek vár, 's ezt nálatok mindenkor föltalándják, mikép történetünk legragyogóbb időzakaiban. Engem ismértek. Tudjátok, hogy sokat kívánok, szolgálatban semmi hanyagságot nem tűrök el 's kötelességről megfeledezést egyáltalában nem bocsátok meg. Ámde azt is tudjátok, miszerint gondoskodásom irántatok 's jogaitok föntartásáért 's jólléteitek emelésire nézve soha nem nyugszik, 's hogy mindenkor örömet érzek, ha kir. jutalmazásban részesíthetem fegyverestársimat. Számolok reátok, mikép ti reám mindenkor számolhattok, akár egyesülve vitéz nemzetőrségünkkel a' törvény tisztelete 's rend biztosítása föntartására kell öszzemunkálnunk, akár pedig azon esetben, ha a' király fölszólítása következtiben Franciaország határai, böcsülete 's méltósága ótmára kell fegyvert ragadnunk. Paris, oct. 30-ikán 1840. Soul.“ — E' napokban egyik tágasb téren számos ifju a' Marsillaisteknél egy tábornok előtt, mire következő furcsa jelenet történt. Tábornok: „Ah, fiatal barátim, Önök tehát háborut kívánnak Franciaország dicsőségire?“ Zajgás: „Igen! Igen!“ Tábornok: „Helyes, igen helyes, én tehát fölirom Önök neveit, hogy szükség esetén fegyverre szólíthassam Önöket.“ A' tábornok írószerek után nyult, de mire körül tekinté, már egészen eloszlott a' harczias szellemű társaság 's megkímélte zajgásával a' csöndes városnegyedét. — Beszélnek, hogy kir. testőrség-alkotásról van szó a' tuileriákban. E' czélra 4 lovas századot és Slóvészszázaljat szándék alapítani, a' lovasságot Orleans, a' lövészeket pedig Nemours szerkesztendi. Mind a' két hadtestület számára fényes egyenruhákat terveznek, 's csak olly tisztet fog a' király abba léptetni, kiknek személyes vonzalmokrul meg van győződve, 's kik bizonyos mennyiségű vagyonnal bírnak, hogy ne legyenek kénytelenek minden rendbomlásban fényes jővendőt sejteni, hanem inkább birtokvesztéstől kelljen rettegniök minden féktelenség esetén. A' Journ. des Débats így ótalmazza a' minden oldalról dühösen megtámadott minsterséget: „A' baloldali lapok már ismét fölvevék ellenzési szerepüket és szokás szerint durva sértegetésben keresnek dicsőséget. Csak a' Constitution-nelt vesszük ki közülök, melly ellenzési részre állott ugyan, de olly mérsékelt hangon, hogy örömet ismérjük meg belőle Thiers befolyását. A' többi lap egytől egyig átkot mondott az új minsterségre. Az idegenek minstersége ez, mondják ugyanis, a' mit árulás szült, 's melly idegen hatalmaknak akarja Franciaországot átadni. Ha e' rágalmak viharja, melly az 1793-iki időkbul származik 's az akkori vérengzéseket szeretné megújítani, lecsilapuland, azonnal szólni fogunk pol. állapotunkról azon lapokkal, mellyek komolyabb vitázásra szánandanak magokat, 's bőven fogjuk azon elveket fejtegetni, miket a' minsterség követni tartozik, 's miket Thiers jegyzéki tökéletesen magokban foglalnak. E' jegyzékeket bizonyosan olvasták a' baloldali lapok, midőn félénkség miatt vádolák azokat, mivel jőzanak és elővigyázatot tanúsítók voltak. Most már feledék e' lapok azt, mit akkor mondtak, és azon jegyzéke-

ket büszke kihívásnak nevezgetik Európa ellenében. Nyilvános, miszerint azon jegyzékeket csak saját czikkeikkel cserélik föl. Igen, míg Thiers jegyzékei elhatározó lépést okoztak béke felé, míg M. Alit csupán Egyiptus bírására szoriták, Szyriáról egészen lemondván, mi minden esetre elég sok volt, addig a volt ministeri lapok dörgő kiáltozással idézik elő az általános háborút. Sem Franciaország, sem Európa nem foghatja meg, mikép lehessen összeegyeztetni e' kérkedő feszengést azon mérsékelt s lelkes alkudozásokkal. A' bel- és külviszonyok fenyegető állapota daczára, nagy reményünk van, hogy hazánkat megmentve láthatjuk, ámbár az alkotványszerű hatalom megerősítése számos nehézséggel leendő küzdeni kénytelen. Az alkotványszerű párt ministerségen kívül is számos politikai fontosságú férfival bir, kik a' ministerséget hatáskörükben támogatni fogják. E' férfiak elején tétovázás nélkül nevezük Molét, az april 15iki ministerség fejt. Egy férfi segélye sem tehet a' kormánynak olly nagy hasznót, mint az övé. Mellette nevezendők Montalivet, Lamartine, kinek tehetségi olly óriásilag növekszenek, hogy legjobb barátinak legvakmerőbb reményit is túlhaladja; továbbá, Dupin, ki elragadó ékesszólása s renhez szigorú ragaszkodása által utóbbi kamraülésinkben az 1831 — 1832dik nagy észharcokra emlékeztetett vissza, mik olly nagy dicsőségire szolgáltak. Mind e' férfira bizton számolhat a' mostani ministerség, mihelyt az alkotvány óltalmazása kerülendő szönyegre dulakodó megdöntőji ellen. E' nézetekben sok igazság fekszik, mert csakugyan nem tagadhatni, miszerint Franciaország fejtelenségre jutandott, ha Guizot a' ministerségbe nem lépett volna. Guizot készsége azonnal tetemesül magosra rugtató a' nyilvános papirok böcsét. Azonban e' lettdolog még nem nyugtathatja meg tökéletesen a' béke őszinte barátit, mert itten tulajdonkép nem épensak azon kérdés forog föl, hogy vajjon Guizot e' az, ki Franciaországot a' hinárból ki bírja huzni, hanem: hogy általjában megszabadíthatni e' Franciaországot? Guizot szép tehetségekkel birhat ugyan; de kérdés: vajjon ollyan e' jelenleg Franciaország baja, hogy azon még segíteni lehessen. Ez azon gondolat, melly jelenleg Parisban a' diplomataok fejté kizárólag fásasztja. A' francziák néhány kevés józan érzelműt kivévén, olly ingerültségben vannak, melly őrvöngéssel határos. E' napokban nagy lakomát adott az egyik lelépett minister, mellyen számos követ is jelen volt. Mondják, hogy semmi nem hiányzott a' Marseillaise dallásán kívül. Nyilvános érzelem-kifejezést rebesgetnek, melly által az új külministerrel tudatni akarják Franciaország azon kívánatát, hogy határozottan nyilatkozzék az idegen hatalmak ellenében. A' királyi család rettezésben van; a' királyné folytonos lélekfájdalom jeleit viseli arczán. Csak a' király maga tanusít nyugalmat e' veszélyek közepett, s el van határozva a' kormányt kezéből ki nem bocsátani, s a' fenyegető viharral bátran dacolni. Háborura megegyezését adni soha nem fogja. Orleans hg., ki talán népszerűséget kíván, szeretne valamit tenni, de mit? Háboru és béke majd egyenlőn veszélyesek. Vannak, kik Thierst derémszék elibe szeretnék állíttatni; de vajjon nem találkoznának e' bünöstársai? Valóban találkozandnak, még pedig minők! Guizot s Thiers együtt tanácskoztak ma, s ez utóbbi mondá, miszerint csupán ótalmi rendszert szándéka követni, és sem a' ministerséget, sem koronát nem fogja megátadni, míg neki békét hagynak. Ez egyezkedéssel mind a' két párt megelégszik. Thiers zavarba jöve, ha szószékről számolnia kellene a' tit. költségi pénztárról, melly e' pillanatban egészen üres, s így Guizot e' hatalmas ellenségtől megszabadult. Igaz, hogy ez csak egy ellenség, a' Barrot pártja maga 186 ellenzóbül áll, de Thiers a' leghatalmasb szósok. Annyi bizonyos, hogy a' kamarák föl fognak oszlatni, mihelyt komoly ellenszegülést merészlendnek mutatni. Guizot ez esetben a' Paris megerősítésére szánt 100 millió frank felét olly kamra-alkotáásra fordítandja, melly a' kormány nézetivel nem fog ellenkezni; ha pedig ez sem sikerülend neki, úgy lelépend s teljes joggal fogja majd elmondhatni, mint Thiers: „Après moi gouvernera, qui pourra.“ Van Franciaországban jelenleg bizonyos párt, mellynek első célja a' mostani királyságot s alkotványt megdönteni, a' kamarákat eltörölni, a' választási törvényeket lerombolni, egy s osztatlan respublicát kiáltani ki, a' kézműveseket fölfegyverzeni, ezeket a' városokban s a' földművelőket falukon mind megannyi fölségekbe nyilatkoztatni, városokban a' polgárokat s falukon a' nemességet minden jogtul gyökeresen megfosztani, a' földbirtokost s kalmárt vagyona egy részéből kipusztítani, a' földművest s napszámot azzal gazdagítani azon reményben, hogy a' durva néptömeget majd könnyebb leendő aztán orránál hurcolni. E' párt emberei, több író, névtelen ügyvéd s dicsvágyó ifjuság, melly fegyverek által rangra ohajtja emelkedni. E' párt kevély, daczos és hirtelen haragra lobbanó, s egykor komoly harcra fog majd kelhetni a' józan polgársággal, ha okos mérséklet jobb utra nem térítendi őt. E' párt azt hiszi, hogy Franciaország, mint a' hajdani Róma, központja e' világnak, s kivüle nincs nagyság, értelmesség; nincs szerencsére s boldogságra érdemesség. E' tulzó eszméknél fogva igen természetes, hogy e' párt minden rend s törvényszerűség leromboltatását tűzte ki magának célul, mellynek elérésire eszközökben épen nem szokott választékos lenni, hanem mindent megragad, a' miből terveinek siker reményl. — Lyon vidékén Rhone és Saone folyamok áradása nagy pusztításokat tön; számos ház omlott össze, és a' közlekedés már majd egészen megszűnt. Az összedőlő házak romjai alatt sok ember veszté életét; számukat azonban még nem tudhatni. —

(A' kamarák megnyitvák, dalszínházi botrány) Parisból Strassburgba követk. telegrafi tudósítás érkezett, mellyet a' bécsi Beob. nov. 10ki száma közöl. „Paris nov. 5. 1840. délután 3 órakor. A' belügyminis-

ter az alsórajnai megyeispánhoz. A' király épen most tért a' tuileriákba vissza, miután a' kamarák ülését megnyitotta. Ő Fölsege legélenkebb örömkialtásokkal fogadtatott. A' nyugalom Parisban egy pillanatig sem zavartatott meg. — Nov. 1jén a' parisi operaház rendkívüli botrányos eseménynek volt színhelye. A' „la Presse“ hirlap, mint tudva van, Darmés legujabb gyilkos merénye következtiben, a' Siéclenek vétségül tulajdonítá, hogy Bergeron-t szerkesztőji közzé számítja. Mivel Bergeron ez által magát megaláztatottnak s a' köz ingerültségnek kitétetve lenni tapasztalá, két barátját küldé Girardinhoz a' la Presse főszerkesztőjéhez, hogy tőle elégtételt követeljen, mellyet azonban az megtagadott. A' „Presse“ másnap is megmaradt a' Siécle ellen intézett gancsos polemíja mellett s még egyszer ismétlé a' körülményt. Nov. 1jén estve Berlioz hangversenyének 3dik szakasza után Bergeron, ki észrevette Girardin-nek a' karzati páholyban ülését, megnyitotta annak ajtaját, s az egész gyülekezet jelenlétében Girardint össze vissza pofozta. Girardin neje elsikoltá magát, mi által a' figyelem még élénkebb lön. Bergeron tüstint elhagyá a' dalházat, Girardin pedig páholyában veszteg maradt, egyszermind olly léleknyugalommal települt székére, mintha az arzoncsapás nem is őt illette volna. —

(A' trónbeszéd.) Lajos Fülöp a' francziák királya következő beszéddel nyitá meg a' kamarákat nov. 5kén: P a r i s és követ urak! Szükségesnek érzém Önöket a' kamarák összehívatásának rendes időhatára előtt magam körül összehgyűjteni. Azon rendszabályok, mellyeket Ausztria császára, Nagybritannia királynéja, Poroszország királya és oroszok czárja összehangzólag határoztak a' szultán és az egyiptusi basa körülményi rendezésükül, rám komoly kötelességeket ruháztak. Hazánk méltósága nem kevésbbé fekszik szívemen, mint annak bátorsága és nyugalma. Midőn én azon mérsékelt s engesztelő politikát követem, mellynek gyümölcseit mi tíz év óta aratjuk, képséssé tevém Franciaországot azon változó esetekkel, miket keleten a' történetek folyama előidézhetend, bátran szembe szállni. — A' rendkívüli hitelkölcsönök, mellyek e' czélra nyitattak, haladék nélkül fognak Önök elé terjesztetni, s Önök az indító okokat méltatandják. Én folyvást táplálom azon reményt, hogy a' köz béke nem fog megháboríttatni. Ez szükséges Európának közös érdeke, minden nép szerencséje s a' polgarisodás előhaladása tekintetébül. Én számot tartok Önök segedelmére, midőn e' békét fentartani ohajtom, valamint akkor is számot fognék tartani, ha Franciaország becsülete s azon rang, mellyet a' nemzetek sorában foglal, új áldozatokat kívánna tőlünk. — A' béke éjszaki Spanyolországban helyre van állítva s mi örülünk e' kedvező következménynek. Mi fájdalommal néznök, ha a' fejtelenség veszélyei váltanak fel a' polgári háboru szerencsétlenségit. En legőszintébb részvétet érzek Spanyolország iránt; kívánom hogy Izabella királyné trónjának s támasziul szolgáló intézvényeknek állandósága azon nemes országot ója-meg a' zendülések hosszú és kínos kísértéseitől. — Mivel azon elégtétel, mellyet az argentinai köztársaságtól kértünk, nem adatott meg, parancsolám, hogy azon hajóhad, melly megbízatva van azon vizeken jogainknak tekintetét szerezni s érdekeinket biztosítani, új haderő által szaporíttassék. — Afrikában a' szerencse több fontos expeditiót koronázott, mellynél katonáink vitéz bátorsága dicsérete-sen tünt ki, két fiam osztozott ennek veszélyiben. Áldozatokra van még szükség, hogy Algirban telepítvényink bátorsága és jóléte biztosíttassék. K o r m a n y o m végrehajtandja mind azt, mit mi megkezdettünk. Boulogne város egy oktalan merény színhelye volt, melly csupán arra szolgált, hogy a' nemzetőrség, hadsereg és lakosság hódulatát ujjal legnagyobb fényben nyilvánítsa. Minden dölyfös ellentőrekvés kudarcot valland a' nemzeti akarat mindenhatósága által alapított s ugyan ettől védelmezett monarchián. — A' költségvetési törvényjavaslat haladéktalan fog megvitatásul Önök elibe terjesztetni. Én a' legszigorúbb takarékosságot ajánlám a' rendes kiadások meghatározásában. Az események váratlan terheket róttak reánk. Biztat a' remény, hogy a' köz jólét, teljes fénypontjára vergődén vissza, megengedendí azok viselhetését a' nélkül hogy finantziánk állapota rosszabbuljon. — Más rendeletek is fognak Önök elibe terjesztetni, a' nyilvános munkák, tudományok s oktatás-szabadság érdekében. — Uraim! én még soha sem igénylém nagyobb hévvel s bizodalommal Önök loyális pártolását. Az aléltság a' fejtelenségi szenvedélyeket nem fojtotta el. Bármí alakban mutatkoznak is azok, kormányom a' fenálló törvényekben s a' nyilvános szabadság szilárd fentartásában elég erős fegyvert fog találni azok leküzdésire. Mi engem illet, én azon kísérteteknél, mellyekkel a' Gondviselés engem látogat, hálát adok neki azon kegyelmért, mellyel családomat s engem folyvást védelmez.

Olaszország.

Olaszhatár, oct. 25kén: Hiteles kutföbül állithajuk, hogy a' francia befolyás naponkint növekszik a' nápolyi királyra, miért is egy idő óta mindinkább Franciaországhoz hajlik, mi háboru esetén még inkább ki fog tetszeni. A' nápolyi arisztokratia is osztozik a' király érzelmiben, és azon reményt táplálja, miszerint ez uton nyer leghamarabb alkotványt. Nagy kérdés: ha ellenállhat e' minden felől ostromlott király ezen kívánatnak? — A' jóniai szigeteken növekszik az angolok iránti elégtelenség. —

Gabonaár: Pest, nov. 13kán: Tisztabúza: 168, — 205; — Kétszeres: 140, — 147; —; Rozs: 120 — 125; — Arpa: 95 — 105; — Zab: 80 — 86; Köles: — 106; — Köleskása: 180 — 200. — Kukoricza: 84, — 84; — pesti mérő, m. váltó garas. —

Vasutrésvény: éjsz.: 95¹/₄ maj. 102⁷/₈, győri: 59³/₈, gőzhajórésv. 570.

Dunavizállás: Budán nov. 13kán délben: 9' 4" 0" a' zerus felett.